

Ústecký kraj

Analyticko-implementační plán

na podporu regionálně specifických aktivit v rámci

hospodářsky a sociálně ohrožených území

Ústeckého kraje

ORP Podbořany

Krajský úřad Ústeckého kraje

Odbor regionálního rozvoje

11/2024

Finalizace dne: 28.01.2025

SRR21+
Strategie regionálního rozvoje 2021+

EVROPSKÁ UNIE
Fond soudržnosti
Operační program Technická pomoc

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

Obsah

Použité zkratky	3
Seznam tabulek a obrázků	4
1 Úvod.....	5
1.1 Důvod a cíl studie	5
1.2 Vazba na Strategii rozvoje ÚK.....	5
1.3 Metodika zpracování	7
1.4 Zapojení regionálních aktérů.....	7
2 Základní informace o území.....	9
2.1 Území a krajina	9
2.2 Obyvatelstvo a sídla	10
2.3 Srovnání v kontextu kraje	11
2.4 Pozice regionu z pohledu SRR 21+	12
3 Problémová analýza.....	13
3.1 Využití dokumenty	13
3.2 Problémové oblasti	13
3.3 Přehled a prioritizace problémů	13
4 Intervence k řešení problémů	22
4.1 Projekty na místní úrovni	22
4.2 Projekty s potenciálem pro spolupráci	29
4.3 Možná podpora ze strany Ústeckého kraje	29
4.4 Velké projekty	30
4.5 Systémové změny na národní úrovni.....	30
4.6. Bílá místa v dotační podpoře	31
5 Doporučení pro AP SRR a SRÚK	33
Přílohy.....	34

Tato studie byla zpracována Odborem regionálního rozvoje Krajského úřadu Ústeckého kraje ve spolupráci s Regionální rozvojovou agenturou Ústeckého kraje, a. s. v roce 2024. Studie je určena především pro potřeby Ústeckého kraje a Ministerstva pro místní rozvoj ČR.

Studie neprošla odbornou jazykovou korekturou.

Použité zkratky

CLLD	Community-led Local Development – Komunitně vedený místní rozvoj
ČSÚ	Český statistický úřad
ESIF	Evropské strukturální a investiční fondy
HSOÚ	Hospodářsky a sociálně ohrožené / ohrožená území
MAS	Místní akční skupina
MK	Ministerstvo kultury ČR
MMR	Ministerstvo pro místní rozvoj ČR
MPSV	Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR
MŠMT	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR
MZe	Ministerstvo zemědělství ČR
MŽP	Ministerstvo životního prostředí ČR
OP	Operační program
ORP	Obec s rozšířenou působností
OZE	Obnovitelné zdroje energie
RUD	Rozpočtové určení daní
ŘSD	Ředitelství silnic a dálnic s. p.
SO ORP/ORP	Správní obvod obce s rozšířenou působností
SRR 2014–2020	Strategie regionálního rozvoje ČR 2014-2020
SRR 21+	Strategie regionálního rozvoje ČR 2021+
SRÚK	Strategie rozvoje Ústeckého kraje
SVS	Severočeská vodárenská společnost, a.s.
ÚK	Ústecký kraj
ZEVO	Zařízení pro energetické využití odpadu

Seznam tabulek a obrázků

Seznam tabulek

Tabulka 1: Srovnání cílů dle SRR 21+ a SRÚK	6
Tabulka 2: Druhy pozemků dle výměry v ha	9
Tabulka 3: Základní demografické údaje	10
Tabulka 4: Základní charakteristika obcí v SO ORP Podbořany	11
Tabulka 5: Porovnání vybraných ukazatelů s průměrem kraje.....	11
Tabulka 6: Hodnoty indikátorů HSOÚ	12

Seznam obrázků

Obrázek 1: ORP v Ústeckém kraji – hospodářsky a sociálně ohrožená území	5
Obrázek 2: Typologie území Ústeckého kraje dle SRÚK.....	6
Obrázek 3: Schéma postupu zpracování studií HSOÚ	8
Obrázek 4: Poloha SO ORP Podbořany v kontextu regionu	9
Obrázek 5: Správní obvody obcí v ORP Podbořany.....	10

1 Úvod

1.1 Důvod a cíl studie

Problematika tzv. hospodářsky a sociálně ohrožených území je zakotvena ve Strategii regionálního rozvoje ČR 2021+, kde jsou jednou z pěti definovaných územních oblastí. Smyslem SRR 21+ je identifikovat regiony, které vyžadují územně specifický přístup, a popsat intervence, které by zde by měly být realizovány. Hospodářsky a sociálně ohrožená území jsou definována jako regiony se soustředěnou podporou státu.

Problémem HSOÚ jsou horší životní podmínky, méně rozvojových příležitostí a omezené možnosti podílet se na rozvoji a růstu České republiky.

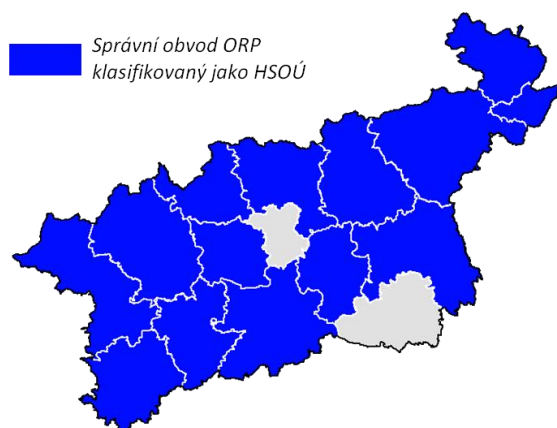
Ústecký kraj se proto rozhodl zpracovat analyticko-implemenční plány pro všechna hospodářsky a sociálně ohrožená území, resp. pro všechny SO ORP. Hlavní důvody vypracování studie jsou:

- HSOÚ jsou definována jako územní oblasti ve Strategii regionálního rozvoje ČR.
- Jsou uvažovány specifické nástroje podpory z národní úrovně pro HSOÚ.
- Územní rozsah studií (správní obvody obcí s rozšířenou působností) je účelný pro zmapování situace a potřeb území pro řízení regionálního rozvoje ze strany Ústeckého kraje.

Analyticko-implemenční plány pro HSOÚ mají následující cíle:

- Získat objektivní informace o situaci v jednotlivých HSOÚ.
- Získat informace o potřebách a vhodných projektech pro jednotlivá území.
- Zjistit potřebu systémových změn na národní úrovni, které mohou podpořit rozvoj HSOÚ.
- Aktivizovat místní aktéry, podpořit systematickou spolupráci v území.

Obrázek 1: ORP v Ústeckém kraji – hospodářsky a sociálně ohrožená území

Zdroj: ArcGIS ESRI, Ústecký kraj a ČÚZK, zpracování 2024

1.2 Vazba na Strategii rozvoje ÚK

Ve SRR 21+ je formulován Strategický cíl 5: Dobrá kvalita života v hospodářsky a sociálně ohrožených územích. Tento cíl se dále rozděluje na čtyři specifické oblasti, k nimž lze částečně nebo zcela přiřadit vybrané souhrnné cíle Ústeckého kraje definované ve Strategii rozvoje Ústeckého kraje.

Ve SRÚK nejsou žádné specifické cíle pro HSOÚ speciálně uvedeny. Ve SRÚK jsou vymezeny „krajem podporované regiony“ a periferní území, což vychází z použité odlišné typologie, která vznikla ještě dříve, než aktuální SRR 21+.

1.3 Metodika zpracování

Metodické pokyny pro zpracování této studie, včetně členění a sledování ukazatelů, byly definovány ze strany Ministerstva pro místní rozvoj a diskutovány prostřednictvím jednání sekretariátů Regionálních stálých konferencí. Postupem času a práce v jednotlivých SO ORP byly některé pasáže upraveny tak, aby lépe umožnily další práci s výstupy studií.

Studie byla zpracována ve třech krocích:

1) Analytická práce s daty / desk research

Sběr a třídění dat. Většina dat je dostupná z databáze Českého statistického úřadu (dále jen „ČSÚ“). Volba časové řady závisela na dostupnosti dat zvoleného indikátoru. Větší část indikátorů nebylo nutné složitě počítat, jelikož požadovaná data jsou veřejně dostupná.

2) Ověření poznatků v území a intenzivní diskuse s aktéry

Byla utvořena pracovní skupina pro ORP Podbořany, ve které figurovali zástupci Ústeckého kraje, Regionální rozvojové agentury Ústeckého kraje, několika měst a obcí v předmětném ORP, MAS, CzechInvestu a dalších aktivních participujících sdružení. Cílem skupiny bylo identifikovat, ověřit a prodiskutovat stávající situaci v ORP, prioritizovat potřeby a problémy, navrhnout možná řešení a identifikovat bariéry, které brání rozvoji území. Diskusní setkání se odehrávala přímo v území. Byla směřována ke konkrétnímu popisu aktivit, které přispějí k podpoře a rozvoji území.

3) Závěrečné zpracování výstupů

Hlavními výstupy studie jsou:

- Problémová analýza mapující hlavní problémy, bariéry a potřeby území;
- Návrh intervencí pro zlepšení situace v ORP;
- Doporučení pro vyšší úroveň (krajskou a národní), jaké aktivity realizovat pro zlepšení podmínek rozvoje ORP.

Sekundárním přínosem závěrečné fáze bylo rovněž zjištění, že tento typ studie se jeví jako velmi vhodný pro související strategické kroky kraje v oblasti regionálního rozvoje, zejména v aktualizacích strategických a koncepčních dokumentů, mapování absorpční kapacity v území, či při navazování kontaktů a jejich pevnějším udržování.

1.4 Zapojení regionálních aktérů

Pro účely zpracování implementační části studie byla zformována neformální pracovní skupina složená z aktérů ze zájmového území. Pracovní skupina byla ustavena na základě neformální diskuse a vzájemných doporučení zapojených organizací. V případě správního obvodu ORP Podbořany tvořili pracovní skupinu zástupci z řad měst a obcí, jejich svazků a dalších participujících aktérů.

Členové pracovní skupiny se setkali třikrát. Úvodní informační schůzka proběhla online, následovala dvě prezenční pracovní-diskusní setkání v území.

Úvodní setkání proběhlo online dne 7. 3. 2024 společně pro ORP Děčín, Chomutov a Podbořany. Následující setkání byla již samostatná pro ORP Podbořany:

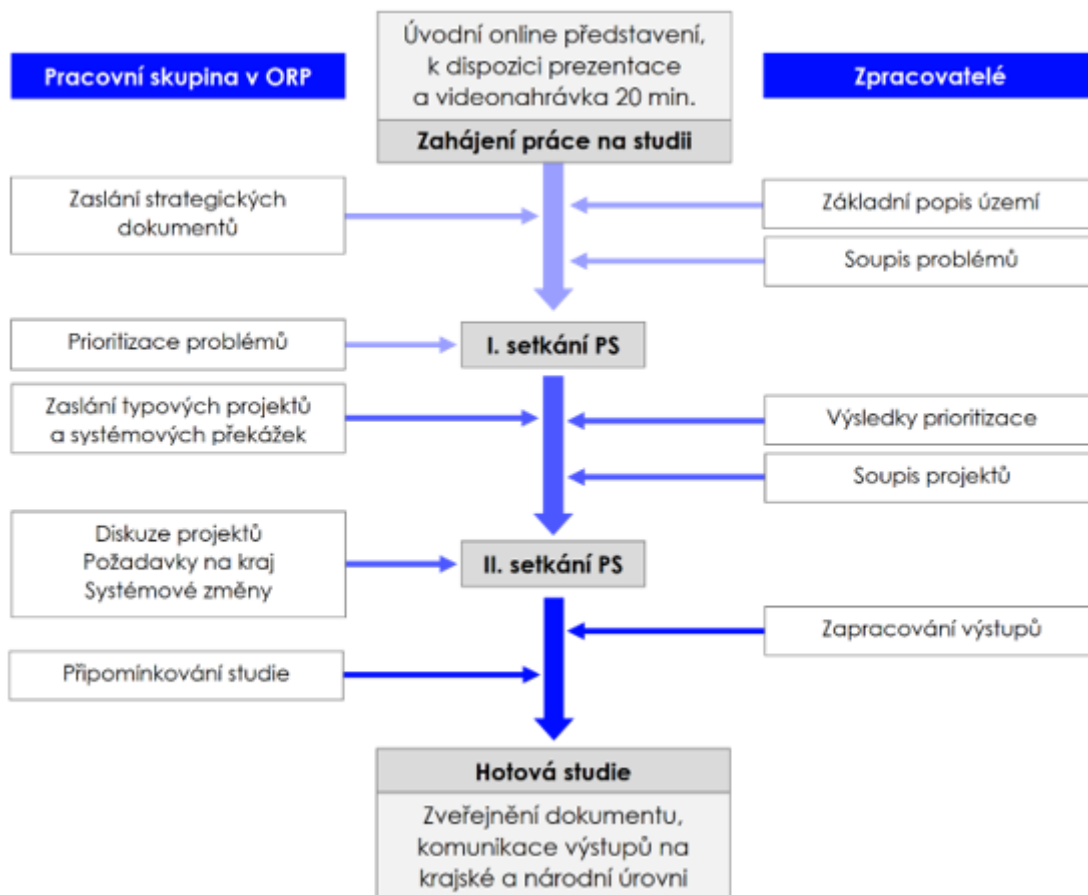
I. pracovní-diskusní setkání proběhlo dne 27. 5. 2024 v Podbořanech. Obsahem setkání bylo:

- Rekapitulace přehledu problémů, který byl zpracován na základě analýzy území a dle existujících strategických dokumentů měst a obcí.
- Prioritizace problémů jako podklad pro problémovou analýzu

II. pracovní-diskusní setkání proběhlo dne 17. 6. 2024 v Podbořanech. Obsahem setkání bylo:

- Prezentace výsledků problémové analýzy.
- Návrh projektů pro zlepšení situace v území.
- Identifikace bariér rozvoje území ORP.

Obrázek 3: Schéma postupu zpracování studií HSOÚ

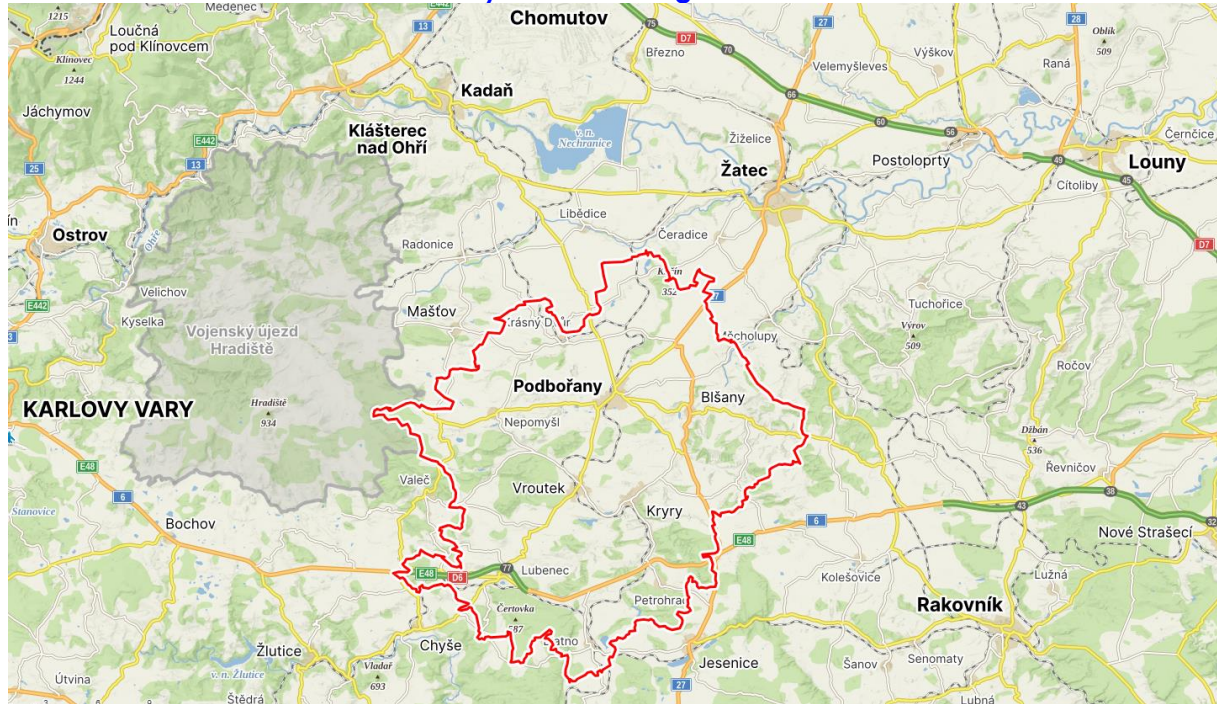

2 Základní informace o území

2.1 Území a krajina

Správní obvod obce s rozšířenou působností Podbořany se nachází v jihozápadní části Ústeckého kraje a s rozlohou 338 km² zaujímá 6,3 % rozlohy Ústeckého kraje. V Ústeckém kraji hraničí se správními obvody ORP Žatec a Kadaň. Zároveň Podbořansko sousedí s Karlovarským krajem (ORP Karlovy Vary), Plzeňským krajem (ORP Kralovice) a Středočeským krajem (ORP Rakovník).

Obrázek 4: Poloha SO ORP Podbořany v kontextu regionu

Zdroj: mapy.cz, zpracováno 2024

Převážnou část území je mírně zvlněná. Výraznější reliéf je pouze v západní části území (podhůří Doupovských hor) a v části jižní (Rakovnická pahorkatina). Dopravními osami jsou v severojižním směru silnice I/27, jižní částí SO ORP prochází silnice I/6 postupně přestavovaná na dálnici (D6).

Zásady územního rozvoje Ústeckého kraje nedefinují na Podbořansku žádné celokrajové významné rozvojové oblasti nebo osy. Na území ORP Podbořany je stanovena specifická oblast nadmístního významu NSOB6 Podbořansko.

Většina území má zemědělský charakter.

Tabulka 2: Druhy pozemků dle výměry v ha

Druh pozemků	2001	2006	2011	2016	2021	2023
Zemědělská půda	23 209	23 071	22 537	22 314	22 393	22 400
Lesní pozemky	7 036	7 062	7 147	7 456	7 503	7 499
Zastavěné plochy	447	454	457	455	444	439

Zdroj: ČSÚ (2024), Vlastní zpracování

2.2 Obyvatelstvo a sídla

Počet obyvatel SO ORP Podbořany je dlouhodobě stálý. Přirozený pokles obyvatelstva je vyrovnáván kladným migračním saldem.

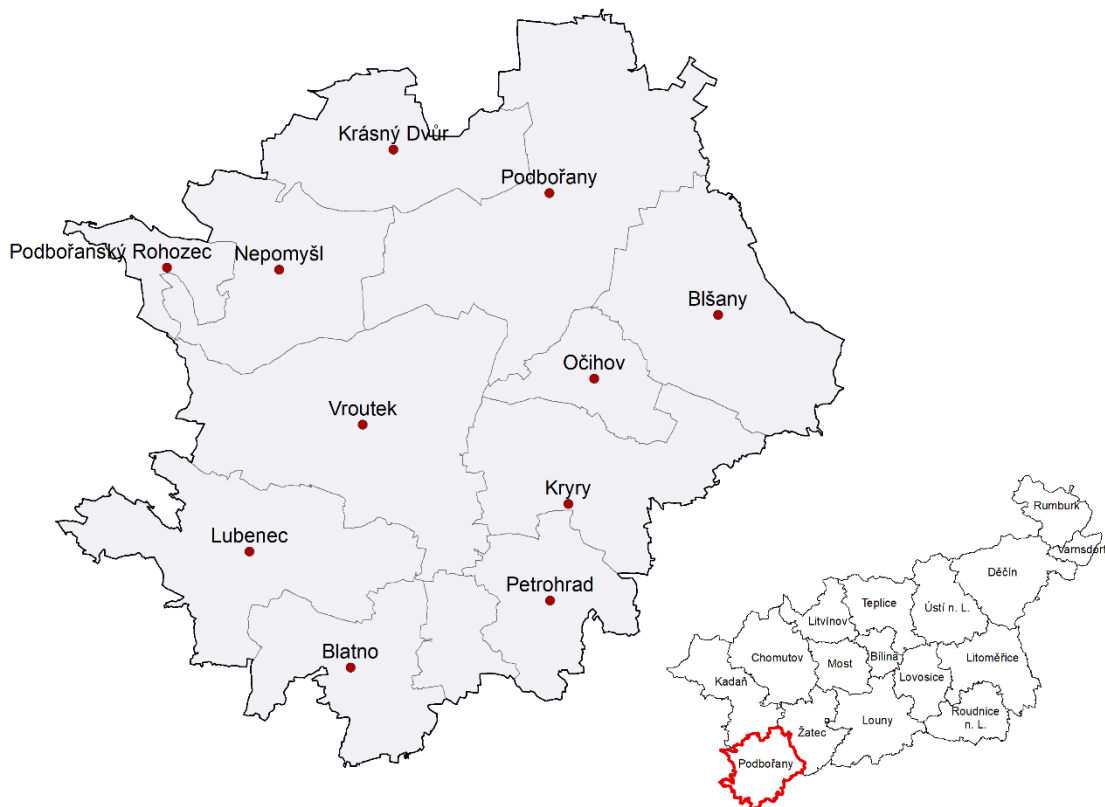
Tabulka 3: Základní demografické údaje

Rok	2014	2015	2016	2017	2018
Počet obyvatel	15 662	15 701	15 717	15 662	15 668
Přirozený přírůstek	-18	-18	-72	-67	-54
Migrační přírůstek	1	57	71	12	60
Rok	2019	2020	2021	2022	2023
Počet obyvatel	15 678	15 649	15 472	15 712	15 622
Přirozený přírůstek	-45	-73	-99	-23	-58
Migrační přírůstek	55	44	94	263	-32

Zdroj: ČSÚ (2024), Vlastní zpracování

Území SO ORP Podbořany čítá 11 obcí. Status města mají Blšany, Kryry, Podbořany a Vroutek, Nepomyšl je městysem. Obyvatelstvo je rozmístěno rovnoměrně. Území je méně urbanizované, významnou roli mají i středně velká sídla s 1-2 tis. obyvateli.

Obrázek 5: Správní obvody obcí v ORP Podbořany

Zdroj: ArcGIS ESRI, Ústecký kraj a ČÚZK, zpracování 2024

Hustota obcí je 3,3 obcí na 100 km², což je pod průměrem Ústeckého kraje.

Tabulka 4: Základní charakteristika obcí v SO ORP Podbořany

Obec	Rozloha (km ²)	Počet obyv.	Koeficient osídlení	Hustota zalidnění (obyv./km ²)	Změna počtu obyv. 2013/2023
Blatno	9,61	498	3,2 %	51,82	-3 %
Blíšany	36,34	1 035	6,6 %	28,48	6 %
Krásný Dvůr	25,21	640	4,1 %	25,39	-7 %
Kryry	39,46	2 371	15,2 %	60,09	0 %
Lubenec	36,65	1 303	8,3 %	35,55	-11 %
Nepomyšl	28,23	444	2,8 %	15,73	13 %
Očihov	12,45	364	2,3 %	29,24	-1 %
Petrohrad	18,50	627	4,0 %	33,89	-5 %
Podbořanský Rohozec	8,96	165	1,1 %	18,42	25 %
Podbořany	60,15	6 317	40,4 %	105,02	0 %
Vroutek	52,68	1 858	11,9 %	35,27	0 %
Celkem SO ORP	338,24	15 622	100 %	46,19	0 %

Zdroj: ČSÚ (2023), Vlastní zpracování

Na území SO ORP působí místní akční skupina MAS Vladař.

2.3 Srovnání v kontextu kraje

Tabulka ukazuje porovnání vybraných ukazatelů ORP Podbořany s průměrem Ústeckého kraje. Ve většině ukazatelů je situace ORP Podbořany obdobná, jako je průměr kraje. Mírně horší jsou některé environmentální a ekonomické ukazatele. Podrobnější informace podává analytická příloha.

Tabulka 5: Porovnání vybraných ukazatelů s průměrem kraje

Ukazatel	ORP Podbořany	Ústecký kraj
Změna počtu obyvatel 2013/2022	- 0,36 %	-1,72 %
Index stáří	133,7	128,5
Podíl obyvatel s VŠ vzděláním	7,37 %	8,61 %
Intenzita bytové výstavby	1,4	0,79
Index kriminality	167	173
Podíl obcí s indexem soc. vyloučení ≥ 12	8 %	10,45 %
Účast v obecních volbách	48,88 %	40,60 %
Podíl nezaměstnaných	5,88 %	5,66 %
Intenzita podnikatelské aktivity	95,44	108,70
Koeficient ekologické stability	0,58	1,03
Produkce směsného komunálního odpadu / os. (kg)	387	280
Podíl profilů vodních toků ve IV. a V. třídě znečištění	100 %	31 %
Podíl brownfields na rozloze	0,0006 %	0,07 %

Zdroj: ČSÚ a další zdroje (2024), vlastní zpracování. Podrobněji viz Analytická příloha.

2.4 Pozice regionu z pohledu SRR 21+

Tato kapitola stručně zdůvodňuje, proč je správní obvod ORP Podbořany řazen mezi hospodářsky a sociálně ohrožená území. Zařazení je provedeno na základě pětice ukazatelů – viz tabulka.

Tabulka 6: Hodnoty indikátorů HSOÚ

Ukazatel	Hodnota
Intenzita bytové výstavby	1,4
Hrubá míra celkového přírůstku obyvatel	-3,71 ‰
Index stáří	133,7
Podíl nezaměstnaných osob	5,88 %
Intenzita podnikatelské aktivity	95,44

Zdroj: ČSÚ, data za rok 2023

Intenzita bytové výstavby: Intenzita bytové výstavby (počet dokončených bytů na 1 000 obyvatel) dosáhla hodnoty 1,41, což je řádově poloviční hodnota oproti průměru ČR. Průměrná hodnota pro ČR byla 3,29 a úspěšné rostoucí regiony mají hodnoty nad 3,5 (Středočeský kraj dokonce nad 4,5).

Hrubá míra celkového přírůstku obyvatel: Dlouhodobě je počet obyvatel SO ORP Podbořany setrvalý. Nicméně v roce výpočtu indikátorů pro SRR ČR byl zaznamenán mírný pokles počtu obyvatel.

Index stáří: Obyvatelstvo v SO ORP Podbořany je starší, než je průměr pro Ústecký kraj (128,4) i pro ČR (127). Stárnutí obyvatelstva se stále zrychluje.

Podíl nezaměstnaných osob: Podíl registrovaných nezaměstnaných ze všech obyvatel v práceschopném věku v regionu je 5,9 %, což je nad průměrem kraje.

Intenzita podnikatelské aktivity: Podnikatelská aktivita je pod průměrem kraje i ČR.

Území SO ORP Podbořany je okrajovým regionem na rozhraní čtyř krajů, mimo hlavní rozvojové oblasti a osy Ústeckého kraje. Je tak typickou vnitřní periferií. Území je převážně rovinaté, bez výraznějších geomorfologických útvarů, a zemědělsky využívané. Počet obyvatel je stabilní.

Z hlediska většiny ukazatelů je situace v SO ORP Podbořany srovnatelná s průměrem Ústeckého kraje. Zhoršené jsou některé ekonomické ukazatele (nezaměstnanost, podnikatelská aktivita).

Podrobnější informace a data jsou zařazeny v příloze „Analytický profil“.

3 Problémová analýza

Problémová analýza slouží k vymezení hlavních problémů řešeného území a jejich vzájemných vztahů. Analýza vychází ze strategických dokumentů z území, následně přehled problémů projednala a prioritizovala pracovní skupina.

3.1 Využití dokumenty

Do analýzy byly zahrnuty následující dokumenty:

Strategické dokumenty měst a obcí:

- Strategický plán rozvoje města Podbořany – Aktualizace 2023-2025
- Strategický rozvojový dokument města Blšany 2021-2024 (vč. komentáře z r. 2024)
- Strategický rozvojový dokument obce Blatno na období 2019-2025
- Program rozvoje obce Krásný Dvůr aktualizovaný na období od 2020 do 2027
- Program rozvoje města Kryry na období let 2023-2028
- Program rozvoje obce Lubenec na období let 2017-2030
- Strategický plán městyse Nepomyšl na období 2023-2029
- Strategie rozvoje obce Petrohrad pro roky 2022-2026
- Strategický plán města Vroutek na období 2017-2024

Strategické dokumenty dalších aktérů:

- Strategie komunitně vedeného místního rozvoje MAS Vladař

Analýza měla tři kroky:

1. Shrnutí problémů do šesti hlavních problémových oblastí
2. V každé oblasti zpracování přehledu problémů
3. Prioritizace provedená formou hlasování pracovní skupiny

3.2 Problémové oblasti

Problémy a slabé stránky území lze sloučit do šesti hlavních problémových oblastí, které jsou společné pro celé území ORP, vnímají je všichni aktéři. Těmito oblastmi jsou:

- Infrastruktura, sítě a veřejné objekty
- Služby, bydlení, dopravní dostupnost
- Sociální a demografická situace, bezpečnost
- Ekonomika, zaměstnanost, cestovní ruch
- Krajina a území, životní prostředí, veřejný prostor
- Veřejná správa a občané

3.3 Přehled a prioritizace problémů

Studie se snaží zachytit společné problémy v ORP a jejich kontext. Do přehledu byly zařazeny problémy, které se objevily min. ve dvou strategických dokumentech, případně byly potvrzeny během analýzy území. Společné problémy byly rozděleny do výše uvedených oblastí a doplněny o vysvětlující a upřesňující popis. V rámci pracovní skupiny proběhla diskuze nad problémy a jejich další upřesnění.

Následně pracovní skupina hodnotila závažnost jednotlivých problémů. Hodnocení probíhalo bodovým systémem: čím více bodů, tím závažnější problém. V každé tematické oblasti mohli účastníci přidělit 0-5 bodů.

Výsledky jsou prezentovány v rozdělení dle problémových oblastí. Pro každou problémovou oblast je uveden přehled problémů a dále vizualizace; v ní velikost pole odpovídá velikosti problému. Do vizualizace jsou zahrnuty problémy, které získaly min. 4 body. Vizualizace jsou vzhledem k rozsahu zařazeny zvlášť jako Příloha 2.

Infrastruktura, sítě a veřejné objekty

Problém	Popis / vysvětlení / upřesnění	Počet bodů
Stav místních komunikací	Nevyhovující stav silnic nižších tříd a místních komunikací a doprovodných staveb (mosty, propustky).	19
Energetická náročnost budov	Vysoká energetická a provozní náročnost veřejných objektů.	14
Cyklodoprava	Chybějící cyklostezky a sjízdne cesty i pro denní dojíždku.	12
Chybějící kanalizace	V menších obcích a místních částech nedobudovaná kanalizace / ČOV.	11
Zdroje pitné vody	Nedostatek zdrojů, zastaralá / chybějící vodárenská infrastruktura, klesající vydatnost zdrojů.	5
Chodníky	Místa chybějící chodníky, pohyb chodců po silnicích. Stav povrchů chodníků.	4
Stav veřejných budov	Špatný stavebně-technický stav veřejných objektů vč. bytového fondu, a areálů. Zastaralost objektů, zanedbaný vzhled. Vysoké náklady na provoz, nutné vysoké investice na obnovu.	4
Stav energetických sítí	Zastaralé nadzemní vedení. Nemožnost instalace OZE.	4
Bezpečnost komunikací	Riziková místa na komunikacích (křižovatky, nevhodná křížení s pěší dopravou a cyklo dopravou).	3
Veřejné osvětlení	Zastaralost a energetická náročnost VO.	3
Stav památek	Zhoršený stav památek vč. drobné sakrální architektury.	3
Datové sítě	Nedostatečné pokrytí internetem v některých částech území	3
Chybějící parkování	Nedostatek parkovacích ploch.	1
Chybějící plynofikace	V menších obcích a místních částech není zaveden plyn.	1
Bariérovost	Chodníky, zastávky, budovy nejsou bezbariérové.	0

Služby, bydlení, dopravní dostupnost

Problém	Popis / vysvětlení / upřesnění	Počet bodů
Horší dostupnost zdravotní péče	Chybějící praktičtí lékaři, dětští lékaři, stomatologové; především v menších obcích. Naplněné kapacity praktických lékařů. Stárnutí a odchody lékařů.	34
Chybí obecní bytový fond	Nedostatečná kapacita obecního bytového fondu pro běžné nájemní bydlení i pro specifické životné situace.	13
Malá kapacita sociálních služeb	Nedostatek pobytových sociálních služeb, sociálního bydlení a bydlení pro seniory. Především v menších obcích horší dostupnost terénních služeb.	11
Nedostatek lokalit pro bydlení	Omezená nabídka parcel pro stavbu rodinných domů.	9
Chybí komerční služby v obcích	Nedostatečné nákupní možnosti aj., především v menších obcích.	8
Vybavenost ZŠ	Nedostačující prostory, chybějící specializované učebny a vybavení, prostory pro venkovní výuku apod. v ZŠ. Nedostatek učitelů i nepedagogických pracovníků.	4
Chybí volnočasové aktivity	Nedostatečná nabídka možností pro aktivní trávení volného času (málo sportovních oddílů, kroužků pro děti, kulturních spolků a aktivit).	1
Chybějící MŠ	Chybějící MŠ v menších obcích.	1
Chybějící ZŠ	Chybějící ZŠ v menších obcích.	0
Volnočasová infrastruktura	Chybějící, případně nevyhovující / zastaralá infrastruktura pro sport a volný čas (sportoviště, hřiště, zázemí pro kulturní akce, pro setkávání).	0
Špatné nastavení veřejné dopravy	Nevhodné intervaly / časy odjezdů spojů, komplikace pro dojížděku do škol a zaměstnání.	0

Sociální a demografická situace, bezpečnost

Problém	Popis / vysvětlení / upřesnění	Počet bodů
Demografická změna	Stárnutí obyvatelstva. Odcházejí mladší a vzdělanější lidé. Klesá počet ekonomicky aktivních obyvatel.	19
Chybějící kapacity policie	Nedostatečné kapacity Policie ČR, nedostatečná hlídková činnost vzhledem k rozloze území.	17
Rizikové chování	Drobná kriminalita, vandalismus, alkohol, drogová problematika.	16
Historická sociální struktura	Přetrvávají důsledky demografické změny po 2. světové válce. Místy nebyl dosažen původní počet obyvatel. Zhoršený vztah k regionu. Nižší vzdělanost oproti průměru ČR.	15
Problémoví obyvatelé	Sociálně vyloučení obyvatelé, lidé s nižším sociálním a ekonomickým statutem.	12
Vybavení IZS	Nedostatečné / zastaralé vybavení a zázemí složek IZS.	9

Ekonomika, zaměstnanost, cestovní ruch

Problém	Popis / vysvětlení / upřesnění	Počet bodů
Horší úroveň pracovní síly	Nezaměstnanost včetně dlouhodobé. Horší vzdělanostní struktura – nedostatek pracovníků pro inovativní firmy, ale i nedostatek technických pracovníků a řemeslníků.	26
Málo progresivní ekonomická struktura	V území chybí inovativní malé a střední podniky v perspektivních oborech, které zakládají svou konkurenceschopnost na inovacích.	24
Nedostatek pracovních příležitostí	Málo pracovních příležitostí v místě, nutno dojíždět za prací. Zvláště malá nabídka pracovních příležitostí pro osoby, které nemohou dojíždět za prací (matky s malými dětmi apod.).	14
Omezené služby pro cestovní ruch	Nedostatečné kapacity a úroveň služeb pro cestovní ruch (ubytování, stravování, další doplňkové služby).	13
Nedostatek ploch pro podnikání	Chybí plochy pro rozšíření výroby, pro příchod větších investorů i prostory pro drobné podnikání a komerční služby.	4
Malá spolupráce s podnikateli	Nedaří se zapojit místní podnikatele do spolupráce s obcí.	3

Krajina a území, životní prostředí, veřejný prostor

Problém	Popis / vysvětlení / upřesnění	Počet bodů
Brownfieldy	Lokality typu brownfield – pozůstatky po průmyslové nebo zemědělské činnosti.	19
Odpadové hospodářství	Velká produkce odpadu. Rezervy v systému separace odpadů (malý podíl vyříděného odpadu). Absence sběrných dvorů v menších obcích. Náklady na odpadové hospodářství všeobecně. Malé zapojení obyvatel, chybí osvěta. Nejasná koncepce odpadového hospodářství do budoucna.	15
Důsledky zemědělství necitlivého ke krajině	Krajina poškozená neuváženými a nekoordinovanými zásahy (rušení remízků, teras a mezí, absence biokoridorů, nerespektování přirozeného prostupu vody krajinou), nesprávným zemědělským hospodařením (utuzování půdy, absence organického hnojení).	14
Snížená prostupnost krajiny	Zanikající / neudržované polní a lesní cesty. Rozorání některých bývalých cest (zemědělská činnost).	9
Klimatická změna a sucho	Srážkový stín, nerovnoměrné rozložení srážek během roku (suchá léta). Snížená schopnost krajiny zadržovat vodu. Málo vody v krajině.	8
Zátěž z automobilové dopravy	Silniční komunikace procházející skrz obce – exhalace, hluk.	5
Územní limity	Chráněná ložisková území (kaolín), vojenský prostor Hradiště, záplavová území a podobné bariéry rozvoje.	4
Obecní zeleň	Stáří / stav / malý rozsah zeleně v intravilánu.	3
Kvalita ovzduší	Zhoršování stavu ovzduší především kvůli lokálnímu vytápění pevnými palivy.	1
Vzhled obce	Stav a čistota veřejných prostranství. Nedostatečný mobiliář.	1
Omezení vlivem armádní činnosti	Armáda namísto tankových cest využívá veřejné komunikace 2. a 3. třídy, což zhoršuje jejich technický stav. V části území výškové omezení staveb (provoz vrtulníků, radar), což např. znemožňuje budování větrných elektráren.	0

Veřejná správa a občané

Problém	Popis / vysvětlení / upřesnění	Počet bodů
Nerovnováha v rozpočtech obcí	Vysoké náklady na investice do infrastruktury a náklady na údržbu a provoz vs. nedostatečná výše rozpočtů obcí a dalších zdrojů (omezené finanční zdroje). Při klesajícím počtu obyvatel se snižují příjmy obcí.	24
Špatně nastavený dotační systém	Chybí dotace na potřebné projekty. Náročná administrativa. Nutnost přípravy projektových dokumentací i bez záruky získání dotace. Nedostatek prostředků na předfinancování projektů. Nevyužívají se centrální registry, nutnost vše dokládat.	24
Pomalé převody pozemků a nemovitostí	Zdlouhavé a obtížné převody pozemků a nemovitostí především od státu a jeho organizací (pozemkový úřad) na obce.	23
Malá aktivita obyvatel	Nízké zapojení do aktivit obce, nezájem o rozvoj obce. Malý zájem o spolkovou činnost a komunitní život.	11
Územní roztržitost	Množství místních částí, velké vzdálenosti – obtížné na správu, náročné na finance.	3

Budoucí rizika

Pracovní skupina kromě současných problémů také diskutovala významná budoucí rizika, které ve střednědobém horizontu mohou ohrozit rozvoj ORP. Jako nejvýznamnější rizika byla identifikována:

Chybějící prostředky ve veřejných rozpočtech

Snížení daňových příjmů obcí. Snížení prostředků v národních dotačních programech. Omezení evropských fondů. Ve výsledku výpadek příjmů měst a obcí. Přitom vysoké náklady na provoz obecních objektů, na údržbu a výstavbu technické infrastruktury, na péči o bytový fond, na rozvojové projekty, na služby.

Pokračování negativních demografických trendů

Stárnutí populace, nárůst počtu seniorů s následnými zvyšujícími se nároky na jejich péči včetně potřeby zajištění sociálních a zdravotních služeb. Zhoršující se životní úroveň některých skupin obyvatelstva, růst ohrožených skupin obyvatelstva (např. matky s dětmi, osamocení senioři). Odchod mladších a vzdělanějších lidí. Pokles počtu obyvatel.

Odpadové hospodářství

Plánované ukončení skládkování – nutnost hledat nová řešení nakládání s odpadem. Nárůst nákladů na třídění a další využívání odpadů.

Zhoršení sociálních a zdravotních služeb

Kapacity sociálních služeb nebudou stačit demografickému vývoji (nárůst počtu klientů). Nedostatečné financování sociálních služeb. Nedostatek lékařů, nedostatek financí na zdravotní a sociální služby.

Zhoršování stavu infrastruktury

Stárnutí a zhoršování technického stavu komunikací, sítí, veřejných objektů.

Nárůst počtu sociálně vyloučených

Přistěhování sociálně vyloučených / nepřizpůsobivých obyvatel.

Klimatická změna

Pokles množství srážek. Nerovnoměrné rozložení srážek (dlouhodobá sucha střídaná přívalovými dešti a bouřkami). V důsledku riziko povodní a záplav, s tím související vodní eroze. Náklady na řešení dopadů klimatické změny, na péči o zeleň atd.

Rozvoj těžby

Rozšíření těžby, otevření nového kaolinového dolu apod.

Problémová analýza identifikovala a popsala hlavní problémy v jednotlivých oblastech. Zároveň pracovní skupina provedla prioritizaci problémů.

Hlavními zjištěnými problémy v SO ORP Podbořany jsou:

Oblast **Infrastruktura, sítě a veřejné objekty**: Technický stav komunikací, energetická náročnost veřejných budov, nedostatečné možnosti pro cyklo dopravu, chybějící kanalizace a nedostatečné zdroje pitné vody.

Oblast **Služby, bydlení, dopravní dostupnost**: Zde je jasně největším problémem špatná dostupnost zdravotní péče, především nedostatek praktických lékařů jak pro dospělé, tak pro děti a dorost. Dále malá nabídka bydlení a nedostatečná kapacita sociálních služeb.

Oblast **Sociální a demografická situace, bezpečnost**: Zde je jako hlavní problém vnímána demografická změna (stárnutí obyvatelstva, odchod mladých) a nárůst rizikového chování ve spojitosti s nedostatečnými kapacitami policie.

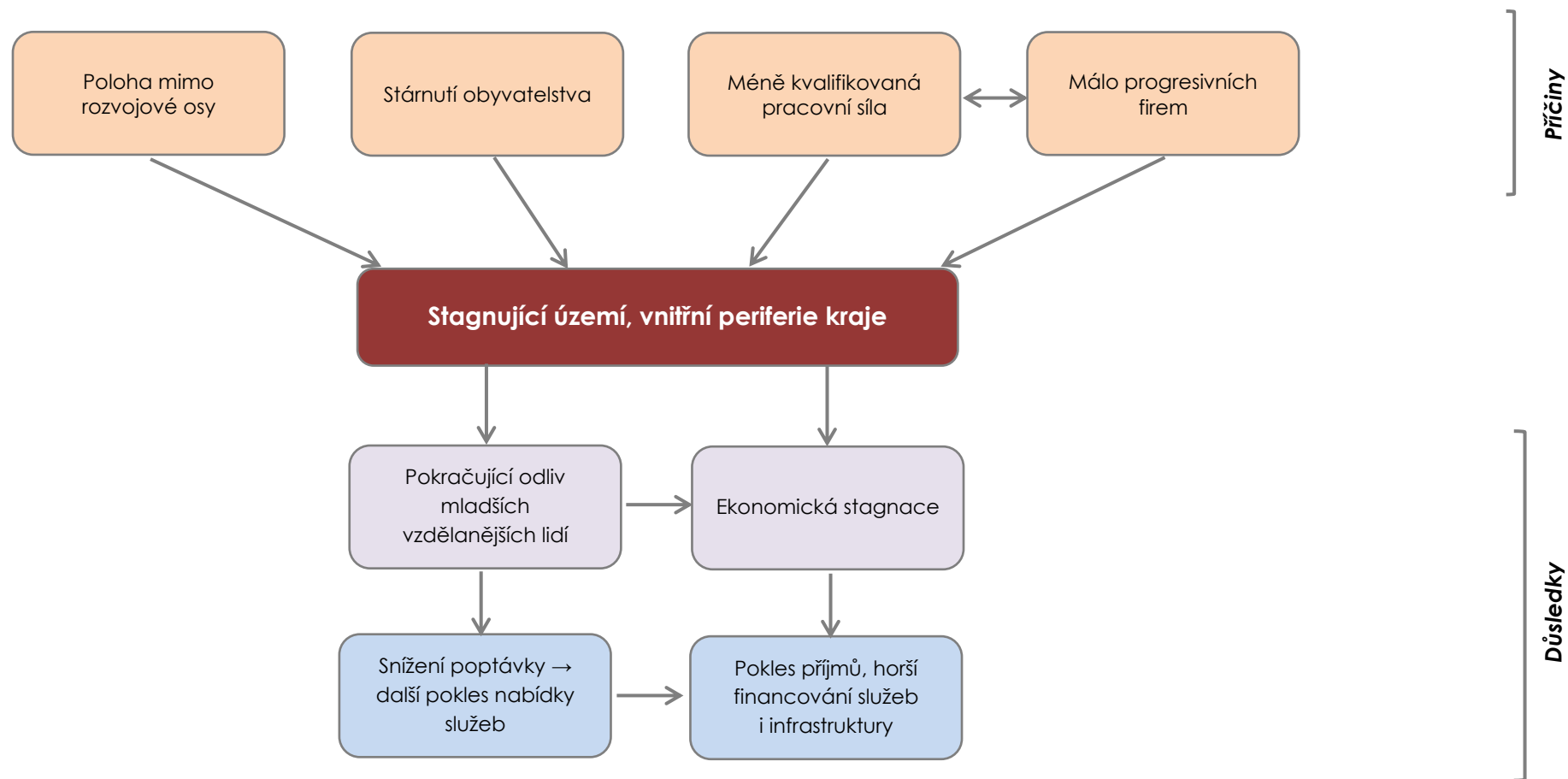
Oblast **Ekonomika, zaměstnanost, cestovní ruch**: Na jedné straně horší úroveň pracovní síly (nedostatečná kvalifikace a pracovní návyky), na druhé straně málo progresivní ekonomická struktura regionu.

Oblast **Krajina a území, životní prostředí, veřejný prostor**: Nejvýznamnějšími problémy území jsou velké množství brownfieldů, odpadové hospodářství (vysoká produkce odpadů vs. nedostatečné třídění a využití odpadů) a dopady zemědělské činnosti na krajinu a přírodu.

Oblast **Veřejná správa a občané**: Zde je velmi negativně vnímána zhoršující se rovnováha veřejných rozpočtů. S tím souvisejí i zbytečné administrativní a procesní bariéry při získávání externího financování (dotací).

Identifikovaná **významná budoucí rizika**: Další zhoršování veřejných rozpočtů (pokles příjmů vs. rostoucí nároky na investice i provoz veřejné infrastruktury), negativní demografické trendy v území a nejistota ohledně budoucího zajištění odpadového hospodářství.

Pro znázornění vzájemných vztahů a souvislostí problémů, jejich příčin a jejich důsledků je použit problémový strom.

Zdroj: Vlastní zpracování (2024)

4 Intervence k řešení problémů

Kapitola 3 shrnula, jakým problémům území ORP čelí, a popsala vzájemnou provázanost těchto problémů. Tato kapitola navrhuje možná řešení pro zlepšení situace.

Návrh intervencí proběhl ve dvou krocích:

1. Rešerše strategických dokumentů aktérů z území. Výběr opatření a jejich rozdělení do oblastí podle zjištění problémové analýzy.
2. Diskuse v pracovní skupině. Projednání opatření a zohlednění potřeb a priorit aktérů.

Bylo definováno několik úrovní intervencí pro zlepšení situace v SO ORP:

1. Projekty na místní úrovni. Aktivity a intervence, které plánují realizovat aktéři v území.
2. Projekty, kde je vhodná spolupráce více aktérů v území.
3. Možná podpora ze strany Ústeckého kraje.
4. Velké projekty realizované jinými aktéry s významným dopadem do území.
5. Systémové změny. Intervence na vyšší úrovni (nejčastěji na národní).

Při kombinaci všech pěti typů opatření nastane maximálně synergický efekt pro rozvoj území.

4.1 Projekty na místní úrovni

Projekty na místní úrovni jsou intervence, které mohou / chtějí realizovat aktéři v území. V této studii nejsou sepsány konkrétní jednotlivé projektové záměry desítek různých aktérů, ale **typové intervence** – základní modely. Tyto záměry se mohou měnit a upravovat na základě potřeb konkrétního nositele výsledného projektu. Dávají však dobrou představu o tom, jaké typy projektů aktéři v území chtějí realizovat.

Vzhledem k zaměření studie na veřejnou sféru jsou do přehledu zahrnuty především projekty, jejichž nositeli mohou být municipalita a jejich organizace.

Při diskuzích v pracovní skupině byly dále vytipovány intervence, u kterých je potenciál pro spolupráci více aktérů, a tedy i pro přípravu integrovaných projektů.

Typové intervence jsou zpracovány jako tabulkový přehled rozdělený dle problémových oblastí.

Oblast Infrastruktura, sítě a veřejné objekty

Typový projekt	Silniční komunikace
Obsah, aktivity	Opravy povrchů silničních komunikací (silnice nižších tříd, místní komunikace). Opravy a rekonstrukce doprovodných prvků (mosty, propustky).
Nositel	Města a obce
Vazba na SRR	SC 5.2

Typový projekt	Parkování
Obsah, aktivity	Tvorba nových parkovacích míst pro rezidenty, také pro návštěvníky u významných cílů.
Nositel	Města a obce
Vazba na SRR	SC 5.2

Typový projekt	Zklidnění dopravy
Obsah, aktivity	Radary s měřením rychlosti. Zpomalovací semaforey. Jiné prvky pro zklidnění a zpomalení dopravy.
Nositel	Města a obce
Vazba na SRR	SC 5.2

Typový projekt	Cyklodoprava
Obsah, aktivity	Obnova povrchů cyklostezek a cyklotras. Budování nových cyklostezek a cyklotras (turismus i denní dojíždka).
Nositel	Města a obce
Vazba na SRR	SC 5.2

Typový projekt	Pěší doprava
Obsah, aktivity	Opravy povrchů chodníků. Budování nových chodníků. Bezbariérovost. Bezpečné přechody.
Nositel	Města a obce
Vazba na SRR	SC 5.2

Typový projekt	Veřejné objekty
Obsah, aktivity	Opravy, rekonstrukce, obnova veřejných objektů (budovy úřadů, škol, služeb, kulturní domy aj.). Úspory energie (zateplování). Bezbariérový přístup. Případně výstavba nových objektů.
Nositel	Města a obce
Vazba na SRR	SC 5.4

Typový projekt	Zdroje energie
Obsah, aktivity	Výměna energetických zdrojů za úspornější. Řešení centrálního vytápění. Vyšší využití alternativních a obnovitelných zdrojů energie.
Nositel	Města a obce
Vazba na SRR	SC 3.5

Typový projekt	Energetické hospodářství
Obsah, aktivity	Energetické paspory budov. Energetický management mj. s využitím čidel a dálkového řízení spotřeby. Příprava projektů komunitní energetiky. Zvýšení energetické soběstačnosti měst a obcí.
Nositel	Města a obce
Vazba na SRR	SC 3.5

Typový projekt	Kanalizace a ČOV
Obsah, aktivity	Opravy a rekonstrukce kanalizací a ČOV. Budování v nových lokalitách (mj. ve vazbě na plochy pro stavbu RD). Podpora decentralizovaných řešení.
Nositel	Města a obce
Vazba na SRR	SC 3.5

Typový projekt	Pitná voda
Obsah, aktivita	Obnova, rozšíření a zkapacitnění zdrojů pitné vody, vodovodů a souvisejících zařízení.
Nositel	Města a obce
Vazba na SRR	SC 3.5

Typový projekt	Veřejné osvětlení
Obsah, aktivita	Rekonstrukce veřejného osvětlení. Energetická efektivita VO. Svítidla, rozvaděče, stožáry, kabelové rozvody.
Nositel	Města a obce
Vazba na SRR	SC 3.5

Typový projekt	Památky
Obsah, aktivita	Opravy a rekonstrukce památek včetně drobných sakrálních památek v krajině.
Nositel	Města a obce
Vazba na SRR	-

Typový projekt	Datové sítě
Obsah, aktivita	Rozšíření datových sítí (vysokorychlostní internet).
Nositel	Města a obce
Vazba na SRR	SC 3.5

Oblast Služby, bydlení, dopravní dostupnost

Typový projekt	Vzdělávání
Obsah, aktivita	Zlepšování vybavení škol (odborné učebny, pomůcky). Zázemí pro žáky i učitele. Venkovní učebny. Školní zahrady. Zapojení škol do mezinárodní spolupráce. Zájmové vzdělávání ve školách.
Nositel	Města, obce
Vazba na SRR	SC 4.4

Typový projekt	Sociální služby
Obsah, aktivita	Zachování existující sítě pobytových, ambulantních i terénních sociálních služeb. Nové sociální služby. Kvalitnější vybavení v pobytových sociálních službách.
Nositel	Města, obce
Vazba na SRR	SC 5.3, SC 4.5, SC 5.4

Typový projekt	Zdravotnictví
Obsah, aktivita	Zvýšit dostupnost zdravotních a lékařských služeb – podpora a motivace nových lékařů. Především finanční motivace – nabídka prostor pro nové ordinace, vybavení apod.
Nositel	Města, obce
Vazba na SRR	SC 4.4

Typový projekt	Podpora bydlení
Obsah, aktivity	Příprava (zasífování atd.) nových lokalit pro výstavbu rodinných domů. Podpora developerské bytové výstavby (rodinné i bytové domy). Příspěvky pro stavebníky.
Nositel	Města, obce
Vazba na SRR	SC 5.4

Typový projekt	Kulturní nabídka
Obsah, aktivity	Zkvalitňování vybavení a zázemní kulturních zařízení a organizací. Koordinace nabídky kulturních zařízení a akcí. Informovanost o kulturní nabídce. Podpora kulturních, společenských apod. akcí.
Nositel	Města, obce
Vazba na SRR	SC 5.3

Typový projekt	Sportovní nabídka
Obsah, aktivity	Průběžné opravy, doplňování a rozšiřování nabídky sportovišť a jejich vybavení (venkovní i vnitřní sportoviště, koupaliště, místa pro neorganizovaný sport, drobné sportovní a herní prvky). Otevření školních hřišť pro veřejnost. Podpora sportovních klubů a oddílů.
Nositel	Města, obce
Vazba na SRR	SC 5.3

Typový projekt	Veřejná doprava
Obsah, aktivity	Opravy / výstavba zastávek. Zajištění dostatečné dopravní obslužnosti. Lepší dopravní obslužnost směrem na Prahu a další dopravní uzly.
Nositel	Města, obce
Vazba na SRR	SC 5.3

Oblast Sociální a demografická situace, bezpečnost

Typový projekt	Prevence sociálního vyloučení
Obsah, aktivity	Zamezit vzniku sociálně vyloučených lokalit. Omezení nelegálních ubytoven. Důsledné dořešování přestupků. Sociální začleňování.
Nositel	Města, obce
Vazba na SRR	SC 5.4

Typový projekt	Prevence kriminality
Obsah, aktivity	Spolupráce s Policií ČR: monitorování bezpečnostní situace, kontrolní činnost. Preventivní akce. Protidrogová prevence. Prevence vandalismu.
Nositel	Města, obce
Vazba na SRR	SC 5.3

Typový projekt	Bezpečnostní technika
Obsah, aktivity	Rozšíření a technický rozvoj kamerového dohledového systému. Autonomní osvětlení rizikových míst („tmavých koutů“).
Nositel	Města, obce
Vazba na SRR	SC 5.3

Typový projekt	Obecní policie
Obsah, aktivity	Zřízení a provoz obecní / městské / sdílené policie. Vybavení městské policie. Nástroje pro personální posílení obecní policie.
Nositel	Města, obce
Vazba na SRR	SC 5.3

Typový projekt	Vybavení IZS
Obsah, aktivity	Kvalitní vybavení a zázemí pro jednotky SDH.
Nositel	Města, obce
Vazba na SRR	SC 5.3

Oblast Ekonomika, zaměstnanost, cestovní ruch

Typový projekt	Nemovitosti pro podnikání
Obsah, aktivity	Nabídka obecních objektů a ploch pro podnikatele. Větší plochy pro výstavbu výrobních závodů. Spolupráce s CzechInvest.
Nositel	Města, obce
Vazba na SRR	SC 3.1, SC 5.1

Typový projekt	Pracovní síla
Obsah, aktivity	Propojování škol a zaměstnavatelů (exkurze, kroužky aj.). Podpora podnikavosti u žáků.
Nositel	Města, obce
Vazba na SRR	SC 3.1, SC 5.1

Typový projekt	Turistická infrastruktura
Obsah, aktivity	Budování drobné turistické infrastruktury (naučné stezky, pěší trasy, vyhlídková místa). Turistický navigační / informační systém. Zkvalitňování ubytovacích kapacit i doprovodných služeb.
Nositel	Města, obce
Vazba na SRR	SC 3.1

Typový projekt	Propagace v cestovním ruchu
Obsah, aktivity	(Společná) propagace území pro cestovní ruch.
Nositel	Města, obce
Vazba na SRR	SC 3.1

Oblast Životní prostředí, ekologie, krajina, veřejný prostor

Typový projekt	Veřejný prostor
Obsah, aktivity	Údržba a čistota veřejných prostranství (vč. odpadkových košů). Komplexní projekty přeměny veřejného prostoru (chodci, provoz, zeleň atd.).
Nositel	Města, obce
Vazba na SRR	SC 3.4

Typový projekt	Zeleň
Obsah, aktivity	Údržba a zlepšování stavu zeleně. Rozšiřování zeleně v intravilánu. Klidové a zelené zóny v oblastech nové výstavby. Kvetoucí pásy, přírodní trávníky. Aleje podél silnic a polních cest. Vybavení a technika.
Nositel	Města, obce
Vazba na SRR	SC 3.4

Typový projekt	Kvalita krajiny
Obsah, aktivity	Realizace pozemkových úprav s důrazem na opatření blízka přírodě. Naplnění územních systémů ekologické stability (ÚSES), obnovit biokoridory a větrolamy (meze a remízky) a tím zlepšit tvář krajiny, její rekreační hodnotu a biologickou rozmanitost.
Nositel	Města, obce
Vazba na SRR	SC 3.4

Typový projekt	Voda v krajině
Obsah, aktivity	Revitalizace a obnova drobných vodních toků a ploch. Budování malých retenčních nádrží a tůň. Drobná protipovodňová opatření. Spolupráce se správci a vlastníky vodních toků (vyčištění a úprava).
Nositel	Města, obce
Vazba na SRR	SC 3.4

Typový projekt	Odpadové hospodářství
Obsah, aktivity	Vytvoření, zkapacitnění a modernizaci míst pro sběr, třídění a dalšího zpracování odpadů. Rekonstrukce a rozšiřování sběrných dvorů, sběrných míst a další infrastruktury pro sběr a třídění odpadů. Zlepšení třídění odpadů. Budování míst pro likvidaci bioodpadů. Mobilní odpadová technika. Likvidace černých skládek.
Nositel	Města, obce
Vazba na SRR	-

Typový projekt	Brownfieldy
Obsah, aktivity	Demolice a revitalizace brownfieldů.
Nositel	Města, obce
Vazba na SRR	SC 3.4

Typový projekt	Prostupnost krajiny
Obsah, aktivity	Obnova a údržba polních a lesních cest.
Nositel	Města, obce
Vazba na SRR	SC 3.4

Oblast fungování veřejné správy

Typový projekt	Efektivita a elektronizace správy
Obsah, aktivity	Elektronizace a automatizace agendy. Vzdělávání zaměstnanců úřadu. Zavádění moderních systémů řízení. Ochrana a zabezpečení dat města a jeho organizací.
Nositel	Města, obce
Vazba na SRR	SC 6.2, SC 6.3, SC 6.4, SC 6.5

Typový projekt	Otevřený úřad
Obsah, aktivity	Transparentní zadávání zakázek. Průběžné informování o činnosti úřadu.
Nositel	Města, obce
Vazba na SRR	SC 6.2, SC 6.3, SC 6.4, SC 6.5

Typový projekt	Systematické řízení
Obsah, aktivity	Tvorba a využívání pasportů, generelů, architektonických soutěží. Příprava komplexních projektů.
Nositel	Města, obce
Vazba na SRR	SC 6.2, SC 6.3, SC 6.4, SC 6.5

Typový projekt	Územní rozvoj – pozemky
Obsah, aktivity	Získání pozemků od Pozemkového úřadu a ÚZSVM potřebných pro rozvoj města / obce.
Nositel	Města, obce
Vazba na SRR	-

Typový projekt	Udržitelné hospodaření
Obsah, aktivity	Dlouhodobě udržitelné hospodaření s kladným výsledkem. Vytváření úspor. Využívání vnějších zdrojů. Důraz na ekonomickou efektivitu projektů.
Nositel	Města, obce
Vazba na SRR	-

Typový projekt	Spolupráce v území
Obsah, aktivity	Aktivní členství měst a obcí ve sdruženích a samosprávách. Spolupráce v rámci mikroregionu a MAS. Neformální setkávání partnerů v území. Přeshraniční spolupráce, partnerská města.
Nositel	Města, obce
Vazba na SRR	SC 6.2

Typový projekt	Zapojení obyvatel
Obsah, aktivity	Aktivní komunikace s obyvateli. Využívání širší škály komunikačních nástrojů včetně elektronických. SMS komunikační a varovný systém. Zapojování obyvatel (včetně mladých) do řízení a rozhodování. Podpora místních spolků, sdružení a dobrovolnictví. Podpora komunitního života.
Nositel	Města, obce
Vazba na SRR	SC 5.3

4.2 Projekty s potenciálem pro spolupráci

V rámci diskuse o vhodných aktivitách na místní úrovni identifikovali aktéři několik typových projektů, které je vhodné realizovat ve spolupráci více aktérů v území. Buď proto, že rozsah problému přesahuje působnost jednotlivých aktérů, nebo proto, že koordinovaný přístup může přinést lepší výsledky než izolovaná řešení.

Nutnou podmínkou pro přípravu a realizaci takových projektů je fungující spolupráce v území. Proto je účelné podporovat spolupráci regionálních aktérů.

Jako projekty nebo tematické okruhy, kde je příprava společných intervencí obzvlášť žádoucí, byly v ORP Podbořany identifikovány následující.

Typový projekt	Propojení obcí
Obsah, aktivity	Obnova zanikajících polních cest. Přeměna na pěší trasy, cyklotrasy v kombinaci s remízky / alejemi apod.

Typový projekt	Obecní policie
Obsah, aktivity	Sdílená obecní policie pro svazek obcí včetně sdíleného správního orgánu. Nutno řešit legislativní bariéry (např. svazek obcí nemůže být zřizovatelem obecní policie).

Typový projekt	Kulturní a sportovní akce
Obsah, aktivity	Koordinace termínů, vzájemná informovanost a propagace, společné pořádání větších akcí s nadmístním významem.

Typový projekt	Sdílené služby
Obsah, aktivity	Právní služby, informační systém, vzdělávání pracovníků obcí a služeb (např. sociální služby).

Typový projekt	Spolupráce ve vzdělávání
Obsah, aktivity	Lepší informační propojení škol a učitelů. Sdílení kapacit s cílem snížit administrativu učitelů. Spolupráce při dalším vzdělávání učitelů, školních akcích, exkurzích atd. Sdílení kapacit pedagogicko-psychologického poradenství.

4.3 Možná podpora ze strany Ústeckého kraje

Další úroveň intervencí, která může přispět ke zlepšení situace v území, je podpora ze strany Ústeckého kraje. Aktéři z SO ORP Podbořany uvedli tato konkrétní opatření a aktivity.

Podpora projektů vybavení SDH. Větší finanční podpora (zvýšení alokace) projektů zaměřených na obnovu vybavení jednotek sboru dobrovolných hasičů v obcích. Důvodem je rychlý růst cen této techniky.

Jednání s Armádou ČR. Z pozice kraje vést jednání s Armádou ČR především ve dvou oblastech:

- Využívání určených tankových cest místo veřejných komunikací 2. a 3. třídy.
- Zmenšit plošný rozsah omezení daných existencí vojenského újezdu Hradiště.

Podpora při převodech pozemků od státu. Jednat z pozice kraje se státními organizacemi (především s Pozemkovým úřadem) a podpořit obce s cílem snáze a rychleji získávat pozemky do vlastnictví obcí.

Úprava dotačních programů kraje. Snížit administrativní nároky na žadatele; řadu informací kraj má nebo si je může snadno zjistit. Drobné administrativní opravy formulářů a smluv.

Informovat o budoucí vizi odpadového hospodářství. Více informovat obce o budoucí koncepci odpadového hospodářství na úrovni kraje.

V rámci **přípravy na programové období 2028+** by se Ústecký kraj měl zaměřit na následující obsahové priority:

- Bydlení: Podpora výstavby obecních bytů.
- Voda v krajině: Zadržování vody v krajině, revitalizace vodních ploch a toků.
- Veřejné služby: Podpora škol, zdravotních zařízení a sociálních služeb na menších městech a obcích.
- Sítě a komunikace: Rekonstrukce / budování sítí a komunikací.
- Veřejné práce: Veřejné zaměstnávání, veřejní pracovníci.

Systémovou úpravou v novém období by mělo být řešení problematiky odpočtů DPH v dotačních projektech, jejichž nositeli jsou obce. Současný nejasný výklad ohledně odpočtů DPH vede k tomu, že často obce odvádějí DPH, ale už je neuplatňují nazpět.

4.4 Velké projekty

Označení „velké projekty“ mají takové intervence, jejichž realizace přesahuje možnosti aktérů v SO ORP. Například z důvodů majetkových (vlastnické poměry), kvůli velké finanční náročnosti nebo z důvodů administrativních (musí je realizovat aktér mimo region, např. správce sítí). Přitom jsou to projekty důležité pro rozvoj území. Může se jednat o projekty jak investiční, tak neinvestiční.

Jako velké projekty významné pro ORP Podbořany byly identifikovány následující projekty.

Projekt	Obchvaty obcí
Obsah, aktivity	Budování obchvatů obcí na silničních komunikacích 1. a 2. třídy.
Nositel	Ředitelství silnic a dálnic ČR

Projekt	Rekonstrukce mostů
Obsah, aktivity	Řešení špatného technického stavu silničních mostů.
Nositel	Ředitelství silnic a dálnic ČR

4.5 Systémové změny na národní úrovni

Systémové změny nemají charakter projektů. Jedná se o bariéry v legislativě, administrativních procesech apod. na národní úrovni, které by podle výsledků analýzy a podle názoru aktérů přispěly ke zlepšení situace v řešeném území. Jedná se o změny nefinančního charakteru, tzn. ne o prosté zvýšení přísunu externích finančních zdrojů (dotací) do území.

Jako systémové změny vhodné pro území ORP Podbořany byly identifikovány:

Nastavení RUD a daní. Nastavení rozpočtového určení daní, úprava daňového koeficientu. Cílem je zastavit pokles příjmů obecních rozpočtů.

Omezení dotací, zvýšení přímých příjmů obcí. Omezení dotačního / projektového financování ve prospěch přímých příjmů obecních rozpočtů.

Úprava systému veřejných pracovníků. Umožnit obcím dlouhodobě zaměstnávat pracovníky, kteří se osvědčí a přitom nemají uplatnění na standardním trhu práce.

Snížení dotační administrativy. Povinnost tvořit projektovou dokumentaci i na malé projekty. Chybí peníze na předfinancování projektů, hlavně u velkých investičních projektů (např. kanalizace). Nevyužívají se registry, žadatelé musejí dokládat informace, které by stát měl mít. Obecně složitost / roztržitost dotačního systému, množství kontrol vs. nedostatečné kapacity obcí na administraci (malá podpora administrativních kapacit obcí).

Reálná podpora koheze. Reálné zaměření podpory na skutečně znevýhodněné pohraniční a periferní regiony.

Sociálně vyloučené lokality. Větší podpora a pravomoc obcí v boji proti vzniku vyloučených lokalit.

Pružnější převody pozemků. Snazší získávání pozemků od státu (SPÚ, ÚZSVM ad.) za účelem rozvoje obce. Procesy jsou složité, časově i administrativně náročné. Obec musí respektovat cenu dle posudku, soukromý subjekt může obec přeplatit a tak získat do vlastnictví pozemek důležitý pro další rozvoj obce.

Zajištění lékařů. Systém zajištění lékařů (a dalších profesí) pro menší obce.

Nastavení DPH pro obce. Obec si může vybrat, zda je z ekonomických a finančních důvodů výhodné registrování pro DPH. Jasný výklad pravidel při uplatňování DPH u obcí.

4.6. Bílá místa v dotační podpoře

Jako „bílá místa“ v dotační podpoře se označují oblasti nebo projekty, které je třeba podpořit externími finančními zdroji (dotacemi), ale zároveň vhodné dotační programy buď nejsou vůbec k dispozici, nebo je nízké jejich čerpání kvůli jejich nevhodnému nastavení (omezující podmínky pro žadatele apod.).

Po obsahové stránce jsou dle názoru aktérů nedostatečně pokryty tyto oblasti.

Hřbitovy. Péče o hřbitovy, především po vysídlených německých obyvatelích.

Obecní byty. Přestavba obecních budov na byty (nevyužívané budovy v místních částech, bývalé úřady, školy apod.). Přestavba / výstavba malometrážních bytů bez podmínek (snížení omezujících podmínek) jako např. sociální byty.

Veřejné práce. Zaměstnávání dlouhodobě nezaměstnatelných občanů (náhrada za omezení VPP).

Zdroje vytápění. Výměna zdrojů vytápění v bytových domech ve vlastnictví obcí.

Systémově by bylo vhodné zlepšit informovanost obcí o nabídce dotací a více podpořit menší obce při přípravě a řízení projektů. Bariérou je také vysoká finanční náročnost investičních projektů pro malé obce (např. kanalizace, kulturní dům, brownfieldy), zvláště když chybí možnost předfinancování projektu.

Intervence pro řešení problémů a potřeb území lze rozdělit do několika úrovní:

(1) Typové projekty, které mohou realizovat aktéři přímo z území. Byly vytipovány možné intervence ve všech šesti problémových oblastech. U některých typových projektů aktéři popsali možnou spolupráci a vzájemné sdílení kapacit.

(2) Prostor pro spolupráci vidí aktéři především v oblasti sociálních, zdravotních a vzdělávacích služeb a také při organizaci kulturních a sportovních akcí.

(3) Ústecký kraj by mohl zjednodušit a zpružnit své mechanismy podpory pro území, více informovat o koncepčních rozvojových strategiích (odpadové hospodářství) a více zastupovat obce při jednání se státní úrovní (Armáda ČR, Státní pozemkový úřad).

(4) Velké investiční projekty na území ORP Podbořany se týkají především dopravní infrastruktury.

(5) Systémové změny na národní úrovni by se měly zaměřit především na posílení přímých příjmů obcí na úkor dotačního financování a na zjednodušení administrativy.

5 Doporučení pro AP SRR a SRÚK

Analyticko-implementační plán přináší doporučení pro vyšší úrovně samosprávy (Ústecký kraj) a státní správy (ČR). Popisuje, jaká opatření jsou z těchto úrovní vhodná a potřebná pro zlepšení situace v ORP. Tato kapitola shrnuje uvedená doporučení a požadavky. Potřeby z území by bylo vhodné reflektovat v hlavních strategických dokumentech na národní úrovni (Akční plán Strategie regionálního rozvoje ČR) a na krajské úrovni (Strategie rozvoje Ústeckého kraje).

Doporučení lze dle důležitosti seřadit takto:

1. Systémové změny na národní úrovni
2. Intervence z úrovně kraje
3. Realizace velkých projektů
4. Podpora spolupráce v území

Systémové změny na národní úrovni

Jedná se především o legislativní a administrativní úpravy, jejichž cílem je:

- Posílení přímých příjmů obcí a snížení závislosti na dotacích. Je třeba, aby podpora znevýhodněných regionů byla rychlá a konkrétní.
- Zjednodušení administrativy v oblasti dotačního financování, veřejných prací (náhrada režimu VPP), získávání pozemků do majetku obcí.
- Řešení nedostatku lékařů, především v menších obcích.
- Posílení pravomocí obcí při řešení a prevenci sociálního vyloučení.

Více viz kap. 4.5.

Intervence z úrovně kraje

Kraj by měl aktivněji plnit roli koordinátora a metodického vedení. Konkrétně v oblastech:

- Strategie odpadového hospodářství, příprava na ukončení skládkování.
- Podpora obcí při jednání s národní úrovní. Konkrétně převody pozemků do majetku obcí (Státní pozemkový úřad) a omezení daná existencí Vojenského újezdu Hradiště.

Dále byly navrženy úpravy krajských dotačních programů. Podrobněji viz kap. 4.3.

Realizace velkých projektů

Pro SO ORP Podbořany jsou důležité především projekty v silniční infrastruktuře (obchvaty obcí, rekonstrukce mostů). Podrobněji viz kap. 4.4.

Spolupráce v území

Některé projekty je účelné připravovat a realizovat ve spolupráci více aktérů v území (viz kap. 4.2). Je vhodné metodicky podporovat a koordinovat systematickou spolupráci v území.

Přílohy

Příloha 1: Analytický profil

Příloha 2: Vizualizace výsledků problémové analýzy

Příloha 3: Nadregionální kontext

Příloha 4: FactSheet

Přílohy jsou zařazeny jako samostatné soubory.